

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการมลพิษของผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าว
กรณีศึกษา : อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เขียน นางสาวพิญญารัตน์ ธรรมหิเวศน์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ พวงเพชร ธนสิน	กรรมการ
ดร.สมชาย เตียวกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อทำการศึกษาริบทของปัญหามลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตของโรงสีข้าว เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในโรงสีข้าวถึงผลกระทบของมลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตของโรงสีข้าวและ เพื่อศึกษาการจัดการมลพิษจากกระบวนการผลิตของโรงสีข้าวของผู้ประกอบกิจการ

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานในโรงสีแบบเจาะจง จำนวน 128 คน จาก 189 คน ผู้ประกอบกิจการโรงสีข้าวใน อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 87 คน จากจำนวน 112 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า มลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตของโรงสีข้าวได้แก่ มลพิษจากฝุ่นละออง มลพิษทางเสียงและมลพิษด้านความร้อน โดยมลพิษที่เกิดมากที่สุดได้แก่ มลพิษจากฝุ่นละอองซึ่งขั้นตอนที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองมากที่สุดคือการเทข้าวลงบนลานแล้วใช้รถเกี่ยข้าวเพื่อตากข้าวให้แห้งซึ่งจะเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองเป็นบริเวณกว้าง และฝุ่นละอองเหล่านี้จะทำ

ให้เกิดการละลายเคื่องต่อระบบทางเดินหายใจ และเกิดอาการผื่นคันแก่ผู้ที่สัมผัส รองลงมาคือมลพิษทางเสียงซึ่งส่งผลกระทบต่อได้ยิน การติดต่อสื่อสาร รบกวนสมาธิการรับฟัง ส่งผลต่อสุขภาพจิตเกิดความเครียดส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานทำให้การทำงานช้าลง และที่น้อยที่สุดคือมลพิษด้านความร้อนซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดอาการขาดน้ำ ร่างกายอ่อนเพลีย เป็นลมเนื่องจากความร้อน และเป็นตะคริวแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงสีได้

แนวทางการจัดการ เจ้าของกิจการโรงสีควรมีการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง ความดังของเสียงอย่างสม่ำเสมอ มีการติดตั้งระบบกำจัดฝุ่นละออง และมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับป้องกันตัวเองที่ได้มาตรฐานให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนและมีการกระตุ้นเตือนและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหามลพิษ ผลกระทบที่เกิดขึ้นและการป้องกันตัวเองจากมลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตของโรงสีข้าว โดยการประชาสัมพันธ์ การจัดบอร์ดความรู้ การจัดอบรมให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในโรงสีข้าวและภาครัฐควรมีการตรวจสอบมาตรฐานของโรงสีอย่างสม่ำเสมอ และที่สำคัญที่สุดตัวผู้ปฏิบัติงานต้องไม่ประมาทในการทำงานและต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันมลพิษต่าง ๆ ที่โรงสีข้าวได้เตรียมไว้ให้ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงสีข้าว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title   Pollution Management of the Ricemill Owners
: A Case of Prompiram, Phitsanulok

Author   Miss Pinyarat Thammahiwet

Degree   Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Prof. Dr.Anurak Panyanuwat   Chairperson

Assoc. Prof.Puangpetch Dhanasin   Member

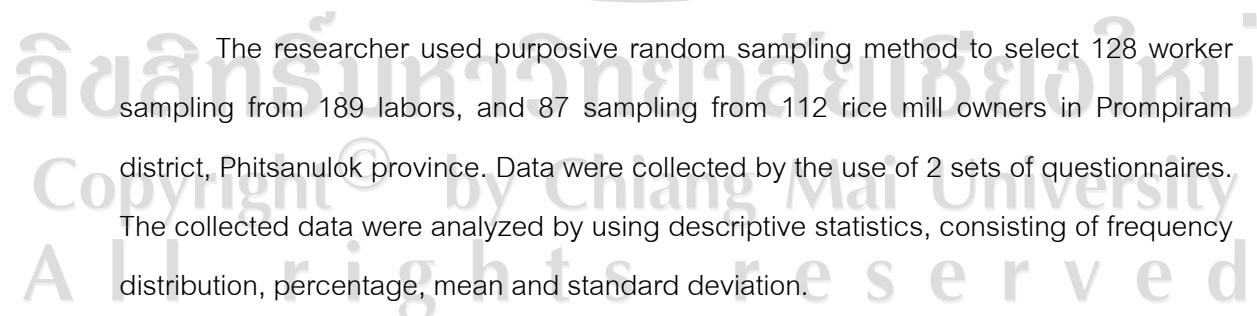
Dr.Somchai Teaukul   Member

Abstract

The purposes of this study were; (1.) to study the environmental problems occurring from rice mill's production process. (2.) to study labors' attitudes towards the impacts of pollution from rice production process. (3.) to study the pollution management of the rice mill owners.

The researcher used purposive random sampling method to select 128 worker sampling from 189 labors, and 87 sampling from 112 rice mill owners in Prompiram district, Phitsanulok province. Data were collected by the use of 2 sets of questionnaires. The collected data were analyzed by using descriptive statistics, consisting of frequency distribution, percentage, mean and standard deviation.

The result of the study were found that the environmental problems occurred from rice production including; dust pollution, noise pollution, and heat pollution. The most problematic part was "dust pollution", which led to bronchitis decease and rash among labors and workers in rice mills. The second problem was "noise pollution", as it

most problematic part was “dust pollution”, which led to bronchitis decease and rash among labors and workers in rice mills. The second problem was “noise pollution”, as it could affect hearing and communication of labors, and finally led to their work efficiency and slowed down their working ability. The third part was “heat pollution”. The labors could be easily tired and unconscious due to dehydration.

In order to solve the environmental problems, the rice mill owners needed to check and control the level of dust and noise volume regularly. It was necessary to have a standard dust exterminating machine and protection accessories for all labors in the rice mills. Also, it was important to manage a campaign regarding the significance of environmental problems, create understanding among workers about protecting themselves from the pollution. The government, in addition, needed to pay attention to examine the pollution in order to protect the standard of rice mills.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved